

11.07.2006 / 122

GELİR VERGİSİ KANUNU'NUN GEÇİCİ 67'İNCİ MADDESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 67'nci madde ile 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının vergilendirilmesinde, gelir vergisinin genel sistematığının dışında uygulanmaya başlanan ve “yarı ikili sistem” olarak tanımlanan sistemde, ortaya çıkan gelişmeler ve genel trendler dikkate alınarak vergileme rejimi, 7 Temmuz 2006 tarih ve 26221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5527 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiştir. Yayımlı tarihi itibarıyla yürürlüğe girmekle birlikte bazı maddeleri 1 Ekim 2006 tarihinden yürürlüğe girecek olan söz konusu Kanunla yapılan değişiklikler aşağıda belirtilmiştir.

DAR YÜKÜMLÜLERE VERGİ MUAFİYETİ

Geçici 67/1'inci madde uyarınca daha önce tam ya da dar mükellef ayrımı yapılmaksızın Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;

- “a) Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,
- b) Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,
- c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),
- d) Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler”;

üzerinden % 15 oranında yapılmakta olan vergi kesintisi uygulaması daraltılarak, sadece tam mükellef kabul edilen mükellefler için uygulanır hale getirilmiştir. Yapılan düzenleme ile tam mükellefler için vergi kesintisi uygulaması devam ederken, *dar mükellefler için vergi uygulamasına son verilerek* vergi kesintisi oranı % 0 olarak belirlenmiştir.

DEVLET TARAFINDAN YURT DIŞINDA İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER İLE YATIRIM FONLARI VE HİSSE SENETLERİ

5527 sayılı Kanununun 1/b fıkrası ile yapılan düzenlemeyle

- Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerin alım satımı, itfası sırasında elde edilen getirileri ile bunların dönemsel getirilerinin tahsilinde,
  - Tam mükellef kurumlara ait olup, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri ile
  - sürekli olarak portföyünün en az % 51'i İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinin elden çıkarılmasında ve
  - hisse senetleri kâr paylarının hisse sahipleri adına tahsilinde
- Geçici 67'nci maddenin birinci fıkrası hükümleri uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Tam mükellef kurumlara ait olup, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetlerinin elden çıkarılmasından elde edilen gelirler için, Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 80 inci madde hükmüne göre değer artış kazancı olarak vergilendirilmeyecektir. Bu madde hükmü 1 Ekim 2006 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmektedir.

DAR MÜKELLEFLERİN BEYANNAME VERMEMESİ

Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67'nci maddesinin (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkra hükümleri uyarınca tevkifata tâbi tutulan kazançlar için gerçek kişilerce yıllık veya münferit beyanname verilmez. Diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye bu gelirler dahil edilmez. (Geç.md. 67/1-7) Dar mükellefler de dahil olmak üzere, bu madde kapsamında tevkifata tâbi tutulan ve yıllık veya münferit beyanname ile beyan edilmeyeceği belirtilen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından doğan kazançları için takvim yılı itibarıyla yıllık beyanname verilebilir. Beyan edilen gelirden, aynı türden menkul kıymetler için yıl içinde oluşan zararların tamamı mahsup edilebilir. Beyan edilen gelir üzerinden %15 oranında vergi hesaplanır. Hesaplanan vergiden yıl içinde tevkif edilen vergiler mahsup edilir, mahsup edilemeyen tutar genel hükümler çerçevesinde red ve iade edilir. Mahsup edilemeyen zararlar izleyen takvim yıllarına **devredilmez**. (Geç.md. 67/1-11) Ancak, 5527 sayılı Yasa ile yapılan düzenlemeyle 7'inci fıkraya “*Söz konusu fıkra hükümleri uyarınca tevkifata tâbi tutulsun tutulmasın dar mükellef gerçek kişi veya kurumlarca Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan kazanç ve iratlar için münferit veya özel beyanname verilmez.*” cümlesi eklenmiştir.

KONUT FİNANSMAN FONLARI İLE VARLIK FİNANSMAN FONLARINA VERGİ İSTİSNASI

Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67/8'inci fıkrasına göre, Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan menkul kıymetler yatırım fonları ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının Kurumlar Vergisinden istisna edilmiş olan portföy kazançları, dağıtılsın veya dağıtılmasın % 15 oranında vergi kesintisine tabi tutulmaktadır. Daha önce bu fıkra yer alan düzenleme ile borsa yatırım fonları vergi kesintisine tabi değilken, 5527 sayılı Yasa ile yapılan düzenlemeyle, borsa yatırım fonlarına ilave olarak “*konut finansman fonları ve varlık finansman fonları*” da vergi

kesintisi dışına çıkarılmıştır. Bu düzenlemenin de yürürlük tarihi 1 Ekim 2006'dır.

TÜREV ÜRÜNLERE UYGULANAN İSTİSNANIN SÜREKLİ HALE GETİRİLMESİ

Geçici 67/14'üncü fıkraya göre Türkiye'de kurulu vadeli işlem ve opsiyon borsalarında yapılan işlemlerden elde edilen kazançlar için daha önce sadece 2006 yılı için geçerli olan sıfır oranlı vergi kesintisi uygulaması, 5527 sayılı Yasayla yapılan düzenlemeyle sürekli hale getirilmiştir.

BAKANLAR KURULUNUN YETKİSİNDE DEĞİŞİKLİK

Daha önce geçici 67/1-6 bendinde yer alan

“Bu maddenin (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarında belirtilen tevkifat oranlarını yabancı para cinsinde ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan getiriler ile döviz cinsinden açılmış hesaplardan elde edilen faiz gelirleri için beş puana kadar artırmaya veya kanunî oranına kadar indirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

şeklindeki düzenleme kaldırılarak, “Bakanlar Kurulunun indirim yetkisinin bulunması gerektiği” gerekçesi ile maddeye eklenen 17'inci fıkra ile

“Bakanlar Kurulu bu maddede yer alan oranları her bir kazanç ve irat türü ile bunları elde edenler itibarıyla, yatırım fonlarının katılma belgelerinin fona iade edilmesinden elde edilen kazançlar için fonun portföy yapısına göre, ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye veya % 15'e kadar artırmaya yetkilidir.”

Şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile daha önce BKK'nın sadece “beş puana kadar artırma ya da kanuni orana kadar indirme” yetkisi, “ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye veya % 15'e kadar artırma” yönünde değiştirilmiştir.

Saygılarımızla...